

Luksemburg, 16 kwietnia 2018 r.
(OR. en)

7956/18

MAMA 59
CFSP/PESC 341
RELEX 318
SY 4

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	16 kwietnia 2018 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	7941/18 MAMA 58 CFSP/PESC 339 RELEX 316 SY 3
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie Syrii – Konkluzje Rady (16 kwietnia 2018 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie Syrii, przyjęte przez Radę na jej 3613. posiedzeniu, które odbyło się 16 kwietnia 2018 r.

PROJEKT KONKLUZJI RADY W SPRAWIE SYRII

1. Rozpoczął się ósmy rok konfliktu w Syrii – nieustannego i powszechnego stosowania przemocy, uporczywego i brutalnego łamania prawa międzynarodowego, łącznie z naruszaniem praw człowieka oraz międzynarodowego prawa humanitarnego przez wszystkie strony, a także ponownego użycia broni chemicznej przez reżim syryjski i Daisz. Reżim syryjski ponosi ogromną odpowiedzialność za katastrofalną sytuacją humanitarną oraz cierpienia ludności syryjskiej. Zdecydowanie potępiamy ciągłe i powtarzające się używanie broni chemicznej przez reżim w Syrii, w tym niedawny atak na miejscowość Duma, co jest poważnym naruszeniem międzynarodowego prawa humanitarnego i zniewagą ludzkiej przyzwoitości. W tym kontekście Rada rozumie, że ukierunkowane naloty amerykańskie, francuskie i brytyjskie na obiekty związane z bronią chemiczną w Syrii zostały przeprowadzone wyłącznie po to, by zapobiec dalszemu używaniu przez reżim syryjski broni chemicznej i substancji chemicznych do zabijania własnych obywateli. Rada popiera wszelkie wysiłki służące uniemożliwieniu używania broni chemicznej. Jest to stanowisko wyrażone w imieniu UE i OPCW.
2. W tym kontekście, przywołując swoje poprzednie konkluzje w sprawie Syrii, a w szczególności konkluzje z 4 kwietnia 2017 r., Rada zgadza się, że cele „strategii Unii Europejskiej w sprawie Syrii”, są wciąż aktualne.

3. Podkreślamy, że należy wykorzystać obecną sytuację jako bodziec do zintensyfikowania działań na rzecz znalezienia politycznego rozwiązania konfliktu syryjskiego. Unia Europejska powtarza, że nie ma zgody na militarne rozwiązanie konfliktu w Syrii. Wbrew temu od zeszłego roku reżim syryjski, przy wsparciu swoich sojuszników, Rosji i Iranu, zintensyfikował działania wojskowe, nie bacząc na ofiary śmiertelne wśród ludności cywilnej. UE potępia w najostrzejszych słowach wszelkie ataki, zarówno ataki zamierzone, jak i ataki bez rozróżnienia wymierzone w ludność cywilną oraz infrastrukturę cywilną, szpitale i szkoły. Ciągła umyślna odmowa dostępu pomocy humanitarnej do osób w potrzebie oraz stałe utrudnianie takiego dostępu stanowią rażące naruszenie międzynarodowych zasad humanitarnych; działania te muszą się zakończyć. UE potępia ofensywę wspieraną przez Rosję reżimu, która spowodowała zniszczenia we wschodniej Ghucie, i wzywa do natychmiastowego zaprzestania nalotów, zwłaszcza w Idlib i na południu Syrii. UE wzywa wszystkie strony konfliktu, a w szczególności reżim i jego sojuszników, do wprowadzenia w życie zawieszenia broni w celu zapewnienia dostępu pomocy humanitarnej i umożliwienia ewakuacji medycznych, tak jak to jednogłośnie uzgodniono w rezolucji RB ONZ nr 2401. W tej sytuacji szanse na wypracowanie rozwiązania politycznego jeszcze bardziej się oddalają. Ponadto operacja wojskowa Turcji w północno-zachodniej Syrii jeszcze bardziej skomplikowała sytuację, doprowadziła do znacznych przesiedleń miejscowej ludności i jest kolejnym źródłem poważnego niepokoju. W tym względzie UE potępia powtarzające się przypadki naruszenia tzw. stref deeskalacji i wzywa gwarantów porozumienia z Astany – Rosję, Iran i Turcję – do zapewnienia zaprzestania działań wojennych oraz zagwarantowania niezakłóconego, bezpiecznego i stałego dostępu pomocy humanitarnej w całej Syrii, a także do spełnienia podjętych przez nich zobowiązań prowadzących do osiągnięcia ogólnokrajowego zawieszenia broni w Syrii, jak również do zakończenia obłędów. UE wyraża głębokie zaniepokojenie w związku z doniesieniami o stosowaniu inżynierii społecznej i demograficznej w różnych miejscach na całym terytorium Syrii.

4. Zaognianie się konfliktu zbrojnego od początku tego roku jeszcze bardziej pogorszyło i tak już tragiczną sytuację humanitarną w Syrii. W szczególności znacznie pogorszyła się sytuacja we wschodniej Ghucie i Idlib. 13,1 miliona osób potrzebuje pomocy i musi stawić czoła poważnym problemom związanym z ochroną; 6,1 miliona osób zostało wewnątrznie przesiedlonych, a blisko 3 mln osób jest uwięzionych na oblężonych i trudno dostępnych obszarach. Ochrona ludności cywilnej to obowiązek prawny i moralny; jest to także palący problem. Kolejną kwestią budzącą poważny niepokój jest zanieczyszczenie powodowane przez urządzenia wybuchowe. UE podtrzymuje swoje zaangażowanie na rzecz ratowania życia i łagodzenia cierpienia poprzez zaspakajanie potrzeb osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji w całym kraju. Ochrona ludności cywilnej, którą ma zagwarantować przede wszystkim reżim syryjski, a także zapewnianie pomocy w odpowiednim terminie i zgodnie z zasadami humanitarnymi, są pilnymi priorytetami. W tym kontekście UE stanowczo potępia strony konfliktu za uporczywe blokowanie i uniemożliwianie dostępu pomocy humanitarnej do osób w potrzebie, w tym blokowanie i uniemożliwianie pilnych ewakuacji medycznych i ciągle usuwanie przez reżim syryjski artykułów medycznych z konwojów humanitarnych. To się musi skończyć. UE żąda, by wszystkie strony konfliktu, w szczególności reżim syryjski, umożliwiły niezakłócony, swobodny, ogólnokrajowy, bezpieczny i stały dostęp do ludzi znajdujących się w potrzebie w każdym miejscu, zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym. Z aprobatą odnotowując przyjęcie w grudniu 2017 r. rezolucji RB ONZ nr 2393, która, dzięki umożliwieniu pomocy transgranicznej, daje szansę ratunku milionom Syryjczyków będących w potrzebie, UE dołoży wszelkich starań, by w jak najbardziej bezpośredni sposób dostarczyć pomoc humanitarną wszystkim osobom potrzebującym w całej Syrii. UE potępia stosowanie taktyki wojennej polegającej na głodzeniu ludności cywilnej poprzez obleganie zaludnionych obszarów, jak również przymusowe wysiedlanie ludności; oba te czyny mogą stanowić zbrodnie wojenne lub zbrodnie przeciw ludzkości. UE będzie nadal prowadzić intensywne działania w zakresie dyplomacji humanitarnej, również podczas drugiej brukselskiej konferencji poświęconej Syrii, aby przeanalizować wszelkie możliwości zwiększenia dostępu i ochrony, a także do propagowania zasad humanitarnych w odniesieniu do udzielania pomocy. UE wyraża też głębokie zaniepokojenie pogarszającą się sytuacją humanitarną w północno-zachodniej Syrii, w szczególności w regionie Afrin po przeprowadzeniu operacji wojskowej przez Turcję, i podkreśla, że organizacje humanitarne muszą w trybie pilnym uzyskać możliwość niesienia pomocy humanitarnej w sposób bezpieczny, niezakłócony i natychmiastowy. W tym regionie i w całym kraju należy bezzwłocznie stworzyć warunki umożliwiające osobom wewnątrznie przesiedlonym i uchodźcom dobrowolny, bezpieczny i godny powrót.

5. UE powtarza, że trwałe rozwiązanie konfliktu nie będzie możliwe bez rzeczywistej politycznej transformacji zgodnie z rezolucją RB ONZ nr 2254 i komunikatem genewskim z 2012 r. wynegocjowanym przez strony konfliktu w Syrii w ramach prowadzonego pod egidą ONZ procesu genewskiego; podtrzymuje również swoje zaangażowanie na rzecz jedności, suwerenności i integralności terytorialnej państwa syryjskiego. W tym kontekście UE wyraża uznanie dla nieustrudzonych wysiłków specjalnego wysłannika ONZ ds. Syrii Staffana de Mistury służących ułatwieniu wdrożenia wszystkich odnośnych rezolucji RB ONZ. Obecnie znaczenie priorytetowe ma utworzenie pod auspicjami ONZ w Genewie kierowanego przez Syryjczyków komitetu konstytucyjnego; należy też szybko podjąć dalsze działania, aby umożliwić realizację wynegocjowanych przemian politycznych. UE potępia strategię obstrukcji stosowaną przez reżim syryjski w rozmowach prowadzonych pod przewodnictwem ONZ i wzywa sprzymierzeńców reżimu do zapewnienia, by reżim syryjski w pełni zaangażował się w te działania prowadzone pod egidą RB ONZ. Unia Europejska dołoży wszelkich starań, by wspierać pokojowe rozwiązanie konfliktu syryjskiego. Ostatecznym celem UE jest trwały pokój w Syrii.
6. UE nadal wspiera syryjską opozycję polityczną w jej konstruktywnym zaangażowaniu w proces polityczny w Genewie i współpracy ze społeczeństwem obywatelskim. UE popiera pełny i skuteczny udział kobiet w procesie politycznym i z aprobatą przyjmuje działania opozycji na rzecz postępów w tej dziedzinie. UE wyraża uznanie dla prac syryjskiego komitetu negocjacyjnego, zjednoczonej, pluralistycznej delegacji opozycji w negocjacjach prowadzonych pod egidą ONZ, oraz dla jego zaangażowania na rzecz wynegocjowania rozwiązania konfliktu.
7. Przyszłość Syrii to pokój, demokracja, równość obywateli i praworządność. Unia Europejska będzie nadal z zaangażowaniem i konsekwencją prowadzić działania w tym kierunku z myślą o ludności Syrii. UE będzie kontynuować współpracę z podmiotami syryjskiego społeczeństwa obywatelskiego, jako istotnymi uczestnikami inkluzywnego procesu, aby propagować demokrację i prawa człowieka, na rzecz pokoju i stabilności w Syrii.

8. UE nadal wspiera wysiłki światowej koalicji na rzecz walki przeciwko Daiszowi i przypomina, że tylko rzeczywiste porozumienie polityczne zgodne z rezolucją RB ONZ nr 2254 i komunikatem z Genewy z 2012 r., który odnosi się do pierwotnych przyczyn brutalnego ekstremizmu i terroryzmu, przyczyni się do trwałego wyeliminowania tych zjawisk w Syrii i w całym regionie. UE podkreśla, że wszystkie podmioty w Syrii muszą się skoncentrować na walce z Daiszem, która jeszcze nie dobiegła końca. Zapobieganie odrodzeniu się tej organizacji terrorystycznej ma nadal priorytetowe znaczenie. Aby utrwalić klęskę Daiszu, UE będzie uczestniczyć w działaniach stabilizacyjnych na obszarach wyzwolonych spod kontroli Daiszu przez globalną koalicję w północno-wschodniej Syrii. Pluralistyczne, niezależne i reprezentatywne sprawowanie władzy na szczeblu lokalnym będzie istotnym czynnikiem warunkującym uruchomienie bardziej kompleksowych, trwałych i inkluzywnych europejskich działań stabilizacyjnych.
9. UE apeluje do wszystkich stron o uwolnienie wszystkich osób, które zostały zatrzymane wbrew międzynarodowemu prawu humanitarnemu, oraz więźniów politycznych przetrzymywanych w większości w więzieniach reżimu, jak również w strzeżonych ośrodkach, zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2268. Domaga się podania informacji o przypadkach wymuszonych zaginięć. Należy umożliwić niezależnym obserwatorom dostęp do wszystkich strzeżonych ośrodków w Syrii. UE udziela pełnego poparcia dla starań ONZ na rzecz utworzenia sekretariatu, który miałby rozwiązać tę kwestię w ramach procesu genewskiego.

10. Rozliczalność i sprawiedliwość okresu przejściowego w oparciu o sprawiedliwość proceduralną ułatwiającą rzeczywiste pojednanie narodowe to warunki konieczne do zapewnienia trwałego pokoju w Syrii. Rada podkreśla potrzebę zapewnienia rozliczalności, a UE będzie nadal liderem działań na rzecz rozliczalności i będzie z pełnym zdecydowaniem dążyć do rozliczenia aktów okrucieństwa popełnianych podczas konfliktu syryjskiego. Wszystkie osoby odpowiedzialne za naruszenia prawa międzynarodowego, w szczególności międzynarodowego prawa humanitarnego i praw człowieka – przy czym niektóre z tych naruszeń mogą stanowić zbrodnie wojenne lub zbrodnie przeciw ludzkości – muszą zostać pociągnięte do odpowiedzialności, dotyczy to także osób popełniających przestępstwa przeciwko grupom i mniejszościom religijnym i etnicznym oraz przeciwko innym grupom i mniejszościom. Nie można dopuścić do tego, aby takie zbrodnie uchodziły bezkarnie, zatem UE będzie nadal wspierać dokumentowanie przypadków naruszeń praw człowieka oraz gromadzenie dowodów, które umożliwią podjęcie w przyszłości kroków prawnych. W tym kontekście UE popiera ważną rolę, jaką odgrywa komisja dochodzeniowa i bezstronny i niezależny międzynarodowy mechanizm, a także podkreśla znaczenie pogłębionej współpracy i zapewnienia wystarczających zasobów finansowych, by organy te mogły kontynuować swoje ważne prace, tak by zapewnić rozliczalność w Syrii. UE ponawia apel o odesłanie sytuacji w Syrii do Międzynarodowego Trybunału Karnego. W związku z brakiem możliwości działania międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości, ściganie – o ile jest to możliwe – zbrodni wojennych podlegających jurysdykcji krajowej w istotnym stopniu przyczynia się do zapewnienia sprawiedliwości. UE i jej państwa członkowskie są w bardzo zdeterminowane, by zapobiegać bezkarności i będą poszukiwać możliwości wspólnych działań, by wymierzyć sprawiedliwość za naruszenia prawa międzynarodowego, których dopuszczano się podczas konfliktu syryjskiego. UE nadal będzie rozważać wprowadzenie kolejnych środków ograniczających wobec Syrii, o ile represje wciąż będą stosowane.

11. UE ponownie zdecydowanie potępia powtarzające się przypadki stosowania broni chemicznej przez reżim syryjski i Daisz potwierdzone przez wspólny mechanizm śledczy OPCW–ONZ i stwierdzone przez komisję dochodzeniową. UE jest również zaniepokojona napływającymi wciąż doniesieniami o użyciu w ostatnich miesiącach broni chemicznej we wschodniej Ghucie i w innych regionach Syrii, w tym najnowszymi doniesieniami dotyczącymi strasznego w skutkach ataku chemicznego na miejscowość Duma. UE podkreśla, że jej poważny niepokój budzą przypadki naruszenia w Syrii konwencji o zakazie broni chemicznej i powszechnego zakazu używania broni chemicznej. UE w pełni popiera prace prowadzone przez misję wyjaśniającą OPCW w celu dalszego analizowania sprawozdań dotyczących użycia broni chemicznej oraz działania, które Zespół ds. Oceny Deklaracji będzie nadal prowadził, by analizować luki i rozbieżności w syryjskich deklaracjach dopóty, dopóki nie upewni się, że syryjski program w zakresie broni chemicznej został nieodwracalnie zakończony. W lipcu 2017 r. i w marcu 2018 r. UE nałożyła dodatkowe środki ograniczające na wysokich rangą syryjskich urzędników i naukowców za udział w rozwijaniu i stosowaniu broni chemicznej i jest gotowa nałożyć kolejne dalej idące środki. W związku z tym UE wzywa RB ONZ do szybkiego przywrócenia niezależnego mechanizmu wykrywania sprawców, aby zapewnić rozliczalność osób przeprowadzających ataki przy użyciu broni chemicznej. W tym względzie UE wyraża ubolewanie w związku z zawetowaniem przez Rosję przedłużenia mandatu wspólnego mechanizmu śledczego OPCW–ONZ w listopadzie 2017 r. UE wzywa wszystkie kraje, by użyły swoich wpływów w celu zapobieżenia dalszemu stosowaniu broni chemicznej oraz wyraża poparcie dla międzynarodowego partnerstwa przeciw bezkarności za stosowanie broni chemicznej.

12. UE będzie nadal wspierać odporność ludności Syrii, zgodnie z unijną strategią na rzecz Syrii. Prace będą dotyczyć potrzeb związanych z bezpiecznym i równym dostępem do dokumentów tożsamości, mieszkań i praw własności w celu zapewnienia, by Syryjczycy zachowali swoje prawa oraz by osoby przesiedlone miały podstawowe warunki, aby móc powrócić do swoich domów w godny, bezpieczny i dobrowolny sposób, gdy pozwolą na to okoliczności. UE nadal będzie udzielała wsparcia w celu wzmacniania odporności poprzez zapewnianie kształcenia, tworzenie miejsc pracy, wspieranie lokalnych cywilnych struktur zarządzania na obszarach kontrolowanych przez opozycję, w tym poprzez współpracę z tymczasowym rządem Syrii, oraz będzie podejmowała działania w celu uniknięcia załamania się administracji państwowej. UE będzie się starać zwiększać pomoc poprzez łączenie pomocy transgranicznej z pomocą wewnątrz Syrii i będzie dążyć do udzielania wsparcia w ramach szerszych działań służących zaspokojeniu potrzeb ludności w całej Syrii, aby zapobiec brutalnemu ekstremizmowi i sektarianizmowi oraz aby budować lokalną odporność. Pomoc UE musi przynosić korzyści ludności Syrii; jednocześnie nie można dopuścić do tego, by reżim syryjski wykorzystywał tę pomoc do legitymizowania swoich rządów na szczeblu krajowym i lokalnym. W żadnym regionie Syrii UE nie będzie angażować się w wysiłki na rzecz wczesnej odbudowy lub stabilizacji, które mogłyby przyczynić się do stosowania inżynierii społecznej i demograficznej.
13. UE potwierdza, że będzie gotowa pomóc w odbudowie Syrii dopiero wtedy, gdy nabierze rozpędu kompleksowy, rzeczywisty i pluralistyczny proces przemian politycznych, wynegocjowany przez strony konfliktu w Syrii na podstawie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2254 (2015) i komunikatu z Genewy z 2012 r. UE w dalszym ciągu aktywnie wspiera ONZ w koordynowaniu planowania stabilizacji cywilnej w następstwie porozumienia i będzie kontynuować współpracę z międzynarodowymi instytucjami finansowymi i innymi darczyńcami. Szczególną odpowiedzialność za koszty odbudowy powinny również przyjąć podmioty, które podsycały konflikt.

14. UE jest świadoma wpływu, jaki konflikt syryjski wywiera na państwa sąsiadujące, które wykazały się zaangażowaniem i odpornością, przyjmując w ciągu ostatnich kilku lat miliony uchodźców syryjskich; potwierdza również swoją gotowość do udzielenia wsparcia tym państwom. Rada z zadowoleniem przyjmuje rezultaty osiągnięte dzięki działaniom UE, a także pomoc państw członkowskich, w tym prace regionalnego funduszu powierniczego Unii Europejskiej w odpowiedzi na kryzys w Syrii, jak również postępy poczynione we wdrażaniu porozumień między UE a Jordanią i UE a Libanem w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb uchodźców syryjskich oraz przyjmujących ich społeczności w regionie. UE odnotowuje, że warunki repatriacji uchodźców syryjskich określone przez UNHCR nie są obecnie spełnione. Sytuacja w państwach przyjmujących jest nadal krytyczna: istnieje zatem oczywista potrzeba udzielania tym krajom dalszego wsparcia w radzeniu sobie z wyzwaniami związanymi z kryzysem uchodźczym, w tym w odniesieniu do potrzeb uchodźców palestyńskich.

15. Rada z aprobatą odnotowuje drugą brukselską konferencję „Wspieranie przyszłości Syrii i regionu”, która odbędzie się w dniach 24–25 kwietnia 2018 r. pod wspólnym przewodnictwem Unii Europejskiej i Organizacji Narodów Zjednoczonych, i która będzie opierać się na wynikach konferencji brukselskiej z kwietnia 2017 r., konferencji londyńskiej z lutego 2016 r., kuwejckich konferencji darczyńców z lat 2013–15, konferencji berlińskiej i helsińskiej z 2014 r. i 2017 r. Nadrzędnym celem konferencji jest podtrzymanie uwagi społeczności międzynarodowej skierowanej na konflikt w Syrii oraz zwiększenie wsparcia dla ludności dotkniętej konfliktem. Konferencja ma trzy szczegółowe cele: Jej przesłaniem będzie informacja o obecnym szeroko zakrojonym międzynarodowym wsparciu działań prowadzonych pod przewodnictwem ONZ na rzecz pilnego wypracowania politycznego rozwiązania konfliktu, zgodnie ze stosownymi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ, w tym z rezolucją RB ONZ nr 2254 oraz komunikatem z Genewy; odniesie się ona także do problemu pogarszającej się sytuacji humanitarnej w Syrii, oraz powtórzy, że UE oraz społeczność międzynarodowa będą nadal zdecydowanie wspierać kraje sąsiadujące, w których schronienie znalazło ponad 5,6 mln syryjskich uchodźców. Uczestnicy konferencji zapoznają się także z postępami w realizacji międzynarodowych zobowiązań podjętych na rzecz Syrii i regionu rok temu na pierwszej brukselskiej konferencji poświęconej Syrii i będą dążyć do uzgodnienia nowych zobowiązań finansowych służących zaspokojeniu rosnących potrzeb w Syrii i w regionie. UE i jej państwa członkowskie – główni darczyńcy pomagający w łagodzeniu najpoważniejszych skutków kryzysu w Syrii, którzy od 2011 r. przyznali pomoc o wartości ponad 10,6 mld EUR oraz pokryją dwie trzecie zobowiązań wynoszących 5,6 mld EUR podjętych na pierwszej brukselskiej konferencji poświęconej Syrii, ponownie podejmą istotne zobowiązanie na drugiej brukselskiej konferencji, co będzie stanowić zachętę dla społeczności międzynarodowej do wzięcia na siebie odpowiedzialności za część tego obciążenia, w szczególności poprzez dalsze zobowiązania w ramach oenzetowskiego planu pomocy humanitarnej.
